

Zadeva: Predlog zakona o elektronskih plačilnih sredstvih**1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA**

Digitalna preobrazba gospodarstva je spremenila inovacije in poslovne modele, vključno s finančnimi storitvami. Kot je navedeno v **Strategiji EU za digitalne finance**¹, je prihodnost financ digitalna: potrošniki in podjetja do finančnih storitev vedno bolj pogosto dostopajo digitalno, inovativni udeleženci na trgu uporabljajo nove tehnologije, obstoječi poslovni modeli pa se spreminjajo. Vedno večji delež plačil v trgovinah je digitalnih in brezstičnih in tudi spletni nakupi (e-trgovina) so se znatno povečali. Plačevanje je postalo manj vidno in vedno bolj nematerializirano, posredniki pri njem pa se opuščajo. Kljub valu inovacij večina novih digitalnih rešitev za plačila še vedno temelji na tradicionalnih karticah in bančnih nakazilih, ne glede na to, ali jih ponujajo uveljavljene banke, podjetja, ki izdajajo kartice, podjetja na področju finančne tehnologije (t.i. FinTechs) ali tehnološki velikani. Ponudniki plačilnih storitev bodo vedno bolj opuščali tradicionalne plačilne instrumente ter razvijali nove načine za izvedbo plačil, kot so „nosljive naprave“ (telefoni, ure, očala, pasovi itd.). Z digitalizacijo in spreminjanjem preferenc potrošnikov se brezgotovinske transakcije hitro povečujejo. Pandemija Covid-19 je še dodatno okrepila prehod na digitalna plačila ter potrdila ključni pomen varnih in dostopnih plačil za transakcije na daljavo in transakcije, izvedene ob fizični prisotnosti plačnika. Vendar gotovina še naprej ostaja sredstvo, ki se uporablja za večino malih plačil v EU.

V **Strategiji za mala plačila**² iz leta 2020 je Evropska komisija (v nadaljnjem besedilu: EK) vizijo za trg evropskih malih plačil med drugim opisala kot trg, kjer imajo državljani in podjetja v Evropi korist od širokega in raznovrstnega nabora visokokakovostnih rešitev za plačila, ki jih podpira konkurenčen in inovativen trg plačil in temeljijo na varni, učinkoviti in dostopni infrastrukturi. Pri tem so jim na voljo konkurenčne domače in vseevropske rešitve za plačila, ki podpirajo gospodarsko in finančno suverenost Evrope.

Strategija za mala plačila se osredotoča na naslednje štiri ključne stebre, ki so medsebojno tesno povezani:

1. vse bolj digitalne rešitve za takojšnja plačila z vseevropskim dosegom;
2. inovativni in konkurenčni trgi malih plačil;
3. učinkoviti in interoperabilni sistemi malih plačil in druge podporne infrastrukture ter
4. učinkovita mednarodna plačila, vključno z nakazili.

Kot strateške ukrepe prvega stebra je EK med drugim navedla tudi izboljšanje sprejemanja digitalnih plačil in ohranjanje razpoložljivosti denarja centralne banke. Po mnenju EK je

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0591>

² [IMMC.COM%282020%29592%20final.SLV.xhtml.1_SL_ACT_part1_v2.docx](#)

pandemija Covid-19 pokazala, kako pomembno je, da trgovci široko sprejemajo digitalna plačila. Sprejemanje digitalnih plačil pa se po državah EU močno razlikuje. Še vedno je veliko subjektov (trgovcev, javnih uprav, bolnišnic, javnih prometnih sredstev), ki ne sprejemajo digitalnih plačil. EK pričakuje, da bodo države članice v prihodnjih letih preučile in obravnavale razloge za nesprijemanje digitalnih plačil, spodbujale trgovce k sprejemanju digitalnih plačil, vključno z brezstičnimi plačili, ter opremile javne ustanove s terminali za digitalna plačila.

Glede dostopnost do gotovine in sprejemanje gotovine je EK v strategiji za mala plačila zapisala, da je to edina oblika denarja, s katero lahko posamezniki neposredno razpolagajo in bi morala kot taka ostati široko dostopna in sprejeta. V zadnjih letih se uporaba negotovinskih plačilnih sredstev v Evropi nenehno povečuje, a gotovina še vedno ostaja prevladujoče plačilno sredstvo v evroobmočju. Po podatkih ECB³ je bila leta 2022 gotovina uporabljena za 59 % transakcij na prodajnih mestih. Vendar se uporaba evrogotovine razlikuje med državami v evroobmočju. V nekaterih državah evroobmočja (Avstrija, Nemčija, Irska, Slovaška in Slovenija) se prednostno uporablja gotovina. Nasprotno pa se v Estoniji in na Nizozemskem gotovina uporablja manj kot v polovico transakcij na prodajnih mestih. Na splošno so potrošniki v evroobmočju zadovoljni z dostopom do gotovine, saj velika večina potrošnikov meni, da je v večini držav enostavno priti do bankomata ali banke in dvigniti gotovino. Hkrati se je s pandemijo Covid-19 pospešil trend elektronskih plačilnih sredstev in večina potrošnikov zdaj raje uporablja elektronske plačilne metode. Delež spletnih nakupov kot odstotek vseh dnevnih transakcij v evroobmočju se je znatno povečal in je leta 2022 znašal 17 %, medtem ko je še leta 2019 znašal 6 %. Pri nakupih na prodajnem mestu se je delež kartičnih plačil povečal za 9 odstotnih točk in je leta 2022 znašal 34 %, pri čemer večino kartičnih plačil zdaj predstavljajo brezstična plačila. Kartice veljajo za hitrejše in enostavnejše za uporabo ter pomenijo manjšo potrebo po nošenju velikih količin gotovine. Kartice so najpogosteje uporabljena plačilna metoda za večja plačila in po vrednosti zdaj predstavljajo večji delež plačil kot gotovina. Posledično se je razpoložljivost gotovine po državah v zadnjih letih zmanjšala. EK in ECB se zavzemata tako za uvajanje digitalnih plačil, da bi bila potrošnikom omogočena večja izbira pri plačevanju, kot za nadaljnjo ohranjanje evrogotovine kot zakonitega plačilnega sredstva⁴.

Študija o novih digitalnih plačilnih metodah⁵ iz leta 2022, ki jo je naročila ECB, prikazuje tudi plačilne navade v Sloveniji. Najpogosteje uporabljena plačilna sredstva v Sloveniji so gotovina ter debetne in kreditne kartice za vsakodnevne transakcije. Gotovina se na splošno uporabljala za manjše nakupe, plačevanje s karticami pa za večje nakupe. Gotovina je bolj priljubljena pri osebah, starejših od 65 let, medtem ko mlajše starostne skupine gotovino uporabljajo le, če drugi načini plačevanja niso bili na voljo. Mlajše starostne skupine uporabljajo kreditne kartice (neposredno ali prek sistema PayPal) za spletno nakupovanje, medtem ko starejši od 65 let kreditnih kartic na spletu raje ne uporabljajo. V Sloveniji se večina rednih mesečnih računov plačuje preko spletnega bančništva. Pandemija Covid-19 je povzročila večjo uporabo interneta ali mobilnega bančništva v vseh starostnih skupinah, kljub temu pa nekateri starejši prebivalci položnice še vedno raje plačujejo osebno in ne preko spleta. Tehnološko spretni uporabniki redko uporabljajo gotovino in raje plačuje s kartico in preko

³ [Study on the payment attitudes of consumers in the euro area \(SPACE\) – 2022](#)

⁴ V ta namen je EK 28.6.2023 objavila predlog Uredbe o statusu evrogotovine kot zakonitem plačilnem sredstvu, ki bo urejal tako dostopnost kot obvezno sprejemljivost evrogotovine v evroobmočju.

⁵ https://www.ecb.europa.eu/euro/digital_euro/timeline/profuse/shared/pdf/ecb_dedocs220330_report.en.pdf

mobilnih aplikacij, kot so Apple Pay, Valu in Moneta. Uporabljajo tudi kreditne kartice in PayPal za spletno nakupovanje.

Glavni načini plačevanja, ki jih ponujajo trgovci v Sloveniji, so gotovina in kartice v trgovinah ter kreditne kartice, PayPal in bančna nakazila za spletne transakcije. Trgovcem je sistem PayPal všeč, ker je enostaven za stranke in za njih. Kreditne kartice so prav tako priljubljene pri trgovcih, saj imajo po njihovem mnenju nizke bančne provizije, poleg tega pa omogočajo možnost plačila na obroke. Vendar je po njihovem mnenju slabost kartic čas, ki je potreben, da prejmejo plačilo. Trgovci so tudi mnenja, da se za višino kartičnih provizij lahko pogajajo z bankami zaradi konkurence na trgu med ponudniki plačilnih storitev in plačevanje teh provizij ne vidijo kot glavno oviro za uvedbo nove plačilne metode. Na splošno so bili zadovoljni s svojimi plačilnimi metodami in niso imeli posebnih predlogov za izboljšave. Trgovci v Sloveniji so prepoznali tudi trend povečevanja digitalnih plačil, vendar menijo, da bodo kartična plačila v fizični obliki pomembna vsaj še nekaj časa.

Podobno potrjuje tudi **Analiza trga plačil v Sloveniji** iz konca leta 2022⁶, katere namen je bil opredelitev strateških iniciativ v okviru Nacionalnega sveta za plačila (v nadaljnjem besedilu: NSP). Navedena analiza je pokazala, da je gotovina prevladujoč način plačila pri večini slovenskih potrošnikov. Ker pa je plačilni ekosistem vse bolj digitalen, se čedalje več potrošnikov in trgovcev zaveda prednosti, ki jih prinašajo elektronska plačila, zlasti takojšnja in mobilna plačila. Zaradi prednosti takojšnjih plačil daje EU močan poudarek na razvoju vseevropske rešitve za takojšnja plačila, s ciljem zagotavljanja učinkovitih rešitev in krepitev suverenosti trga plačil. Ena izmed ključnih prednosti takojšnjih plačil za potrošnike je takojšnja izvedba plačila (v nekaj sekundah), ne glede na čas plačila (vikend, večer, praznik itd.). Prav tako tudi prejemnik dobi sredstva skoraj takoj na svoj račun. Enak pozitiven učinek velja tudi za trgovce, za katere ima lahko sprejemanje takojšnjih plačil pozitiven vpliv na upravljanje likvidnosti.

V Sloveniji uporaba mobilnih in takojšnjih plačil še ni močno razširjena. Razlog za to je lahko, da potrošniki in trgovci morda niso povsem seznanjeni s prednostmi in dodano vrednostjo omenjenih rešitev. Posledično se držijo bolj tradicionalnih načinov plačila, kar je razvidno iz višje stopnje uporabe gotovine v primerjavi z drugimi načini plačila.

Na podlagi Analize trga plačil v Sloveniji je NSP sprejel **Strategijo razvoja trg plačil v Sloveniji za obdobje 2024-2028**⁷(v nadaljnjem besedilu: strategija), katere cilji so naslednji:

- zagotovitev dobre uporabniške izkušnje na področju plačevanja različnim segmentom uporabnikov;
- zagotovitev izbire različnih načinov plačevanja na prodajnih mestih;
- povečanje zaupanja uporabnikov v varnost elektronskih načinov plačevanja;
- povečanje ozaveščenosti uporabnikov glede vsebin, povezanih s plačevanjem, in spodbujanje uporabe elektronskih načinov plačevanja;
- ohranjanje položaja slovenskega trga plačil znotraj evropskega plačilnega ekosistema in
- ohranjanje dostopa do gotovine kot zakonitega plačilnega sredstva.

⁶ <https://www.bsi.si/placila-in-infrastruktura/nacionalni-svet-za-placila/gradiva/temeljni-dokumenti-nacionalnega-sveta-za-placila>

⁷ <https://www.bsi.si/placila-in-infrastruktura/nacionalni-svet-za-placila/gradiva/temeljni-dokumenti-nacionalnega-sveta-za-placila>

Strategija vključuje pet sklopov strateških iniciativ za razvoj trga plačil v Sloveniji. Ena od njih je tudi fazna zagotovitev sprejema elektronskega plačevanja na prodajnih mestih, ki je razdeljena na dve fazi, in sicer na fazo izvajanja usklajenih in kontinuiranih promocijskih in izobraževalnih aktivnosti do uporabnikov, v kateri si bo NSP prizadeva za aktivno promocijo in izobraževanje potrošnikov in trgovcev o prednostih uporabe elektronskih načinov plačevanja. NSP tudi spodbuja usklajeno komunikacijo vseh relevantnih deležnikov do uporabnikov in podpira ozaveščanje uporabnikov o stroškovnih in okoljskih vidikih različnih načinov plačevanja za uveljavitev družbeno učinkovitih plačil in drugih spodbudah za uporabo, vključno z varnostnimi elementi in funkcionalnostmi, ki uporabnikom zagotavljajo dobro uporabniško izkušnjo pri plačevanju.

Druga faza pa se nanaša na **obvezen sprejem elektronskih plačil na prodajnih mestih**. NSP bo v tem okviru spodbujal aktivnosti za proučitev možnosti uvedbe obveznega sprejema vsaj enega elektronskega načina plačila na prodajnih mestih. Drugo fazo je mogoče izvesti le z zakonom, ki bo urejal obvezen sprejem elektronskih plačil na prodajnih mestih. Trenutno z zakonom ni predpisano, da morajo ponudniki blaga in storitev na prodajnih mestih sprejemati najmanj eno elektronsko plačilno sredstvo, zato bo s sprejetjem tega zakona omogočen hitrejši razvoj, inovacije in konkurenca na trgu plačilnih storitev v Sloveniji, kar bo pozitivno vplivalo tako na potrošnike kot ponudnike plačilnih storitev.

Potrebno je še poudariti, da se s sprejetjem tega zakona gotovina ne ukinja. Enotna evropska valuta evro je urejena v predpisih EU, v prvi vrsti v Pogodbi o delovanju Evropske unije (UL C št. 326 z dne 26. 10. 2012; v nadaljnjem besedilu: PDEU), ki v prvem odstavku 128. člena določa, da so samo bankovci, ki jih izdaja Evropska centralna banka in nacionalne centralne banke, zakonito plačilno sredstvo v EU. Prav tako Uredba Sveta (ES) št. 974/98 z dne 3. maja 1998 o uvedbi evra (UL L št. 139 z dne 11. 5. 1998 z nadaljnjimi spremembami; v nadaljnjem besedilu: Uredba 974/98/EU) v 10. in 11. členu določa, da so bankovci, izraženi v evrih, ter kovanci, izraženi v evrih ali centih, edini, ki imajo status zakonitega plačilnega sredstva v sodelujočih državah članicah. Tudi Zakon o uvedbi evra (Uradni list RS, št. 114/06; v nadaljnjem besedilu: ZUE) v prvem odstavku 3. člena določa, da se v Republiki Sloveniji kot zakonito plačilno sredstvo uporabljajo izključno bankovci in kovanci, ki se glasijo na evro. To pomeni, da je potrošnikom zagotovljena splošna pravica, da plačilo izvedejo z evro gotovino, za razliko od negotovinskih oblik plačevanja, za katere take splošne obveznosti ni, razen, ko je predpisana s področnimi zakoni.

Poleg navedenega je za ohranitev možnosti gotovinskega plačevanja v prihodnje glede na predvideno uvedbo digitalnega evra Evropska komisija 28. 6. 2023 objavila predlog Uredbe o evrobankovcih in evrokovancih kot zakonitem plačilnem sredstvu, ki določa pravila, na podlagi katerih bo tudi v prihodnje zagotovljen dostop do gotovine in obveznost njenega sprejemanja.

2. POGLAVITNE REŠITVE

S predlogom zakona se določi obveznost za ponudnike blaga in storitev, da na fizičnih in spletnih prodajnih mestih za prodano blago, opravljeno storitev ali dobavljeno digitalno vsebino potrošnikom omogočijo plačilo z vsaj enim elektronskim plačilnim sredstvom. Za elektronska plačilna sredstva se štejejo vse plačilne kartice, kreditna plačila, takojšnja kreditna plačila,

direktne obremenitve, elektronski denar ter druga elektronska plačilna sredstva, ki jih zagotovi ponudnik plačilnih storitev in omogočajo negotovinsko plačilo.

Ponudniki blaga in storitev, za katere bo ta obveznost veljala, bodo morali potrošnike o tem jasno in nedvoumno informirati.

Predlog zakona določa tudi izjeme od zagotavljanja obveznosti sprejemanja elektronskih plačilnih sredstev, in sicer ponudniku blaga in storitev ne bo potrebno zagotoviti plačila z elektronskim plačilnim sredstvom, če njegovi čisti prihodki od prodaje v preteklem poslovnem letu niso presegli 10.000 evrov. Obveznost sprejemanja elektronskih plačilnih sredstev ne bo veljala tudi v primeru, ko ponudnik blaga in storitev ponuja blago ali storitve na območju, kjer ni mogoča vzpostavitev elektronske povezave ali je ta zaradi varnostnih in kibernetičnih groženj onemogočena oziroma nedovoljena.

Za nadzor nad izvajanjem tega zakona in izrekanje sankcij zaradi prekrškov po tem zakonu bo pristojen Tržni inšpektorat Republike Slovenije, ki že sedaj nadzira pravilnost izvajanja ZUE.

3. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH

BELGIJA

Od 1. 7. 2022 dalje morajo vsa podjetja, ki poslujejo s potrošniki, ne glede na njihovo velikost, omogočiti potrošnikom vsaj eno rešitev za elektronsko plačilo nakupa blaga ali storitev. Za zagotovitev tega se lahko uporabijo vse tehnične rešitve, ki so trenutno na voljo na trgu: fiksni ali prenosni plačilni terminali, brezstično plačevanje s pametnim telefonom ali pametno uro, prenosni itd.. Podjetja lahko izberejo tehnologijo, ki jim najbolj ustreza, glede na njihov gospodarski položaj in naravo njihovih strank. Opredelitev izbrane tehnološke rešitve je zelo široka (tj. vse, kar niso kovanci in bankovci) in tehnološko nevtralna (da bi sledila razvoju tehnologije in trga na področju plačil). Opredelitev pušča podjetjem možnost, da izberejo rešitev za elektronska plačila, ki je najbolj primerna in ustrezna za njihovo poslovanje (v smislu stroškov, vrste strank, obsega plačil itd.). Zato nova obveznost ne pomeni, da morajo vsa podjetja v Belgiji kupiti ali najeti plačilni terminal (POS) za sprejemanje plačil s karticami. Druge možnosti so na primer sprejemanje kreditnega plačila od plačnikov (morda iz njihove mobilne bančne aplikacije ali pametnega telefona, ko so v trgovini) ali skeniranje QR kode za plačilo. Strankam, ki se odločijo za elektronsko plačevanje, ni dovoljeno zaračunati dodatnih stroškov ali zavrniti elektronskega plačila pod določenim zneskom. Podjetja pa lahko razlikujejo načine elektronskega plačevanja glede na znesek, vendar morajo biti potrošniki o tem informirani.

Vsa podjetja morajo svojim strankam ponuditi možnost elektronskega plačila. Z izrazom "podjetje" se razumejo vse fizične ali pravne osebe, ki dolgoročno zasledujejo gospodarski cilj, vključno z njihovimi združenji. Opredelitev je široka in lahko vključuje najrazličnejša podjetja, npr. trgovce na drobno, odvetnike, zobozdravnike ali katero koli združenje ali (javno) upravo, ki opravlja gospodarsko dejavnost. Občina, na primer, mora sprejeti sredstva elektronskega plačevanja v zvezi s svojimi gospodarskimi dejavnostmi (npr. upravljanje bazena, javne knjižnice ali oddajanje prostorov v najem potrošnikom).

Podjetja morajo ponujati sredstva elektronskega plačevanja samo potrošnikom, obveznost pa ne velja za primere, ko podjetje plačuje drugemu podjetju (B2B). Prav tako ni obvezno sprejemati omejenih plačilnih instrumentov (npr. bonov za prehrano, eko čekov ali potrošniških bonov) ali kriptovalut in drugih virtualnih valut. Sprejemanje teh instrumentov kot plačilnega sredstva s strani belgijskih podjetij ostaja neobvezno. Podjetja, ki ne izpolnjujejo predpisane obveznosti, so lahko kaznovana z globo, ki znaša od 208 do 80.000 EUR.

Mikro podjetja in fizične osebe, ki izpolnjujejo pogoje za mikro podjetja, so upravičene do 120% davčne olajšave za stroške, ki jim nastanejo, da zagotovijo potrošnikom možnost elektronskega plačevanja. Za mikro podjetje se šteje pravna oseba, ki ni podružnica ali materinsko podjetje, in ki na dan bilance stanja za zadnje zaključeno poslovno leto ne presega enega od naslednjih kriterijev: letno povprečno število zaposlenih znaša največ 10, letni promet brez davka na dodano vrednost znaša največ 700.000 EUR ali bilančna vsota znaša največ 350.000 EUR.

ITALIJA

V Italiji obstaja zakonsko določena obveznost sprejemanja kartičnih plačil. Od 30. junija 2014 morajo vsi gospodarski subjekti (trgovci in vse storitvene dejavnosti, med njimi tudi samozaposlene fizične osebe in mikro podjetja) sprejemati plačila z debetnimi, kreditnimi in predplačilnimi karticami. Ta obveznost ne velja v primerih objektivne tehnične nezmožnosti. To določbo dopolnjuje člen iz italijanskega potrošniškega zakonika, ki določa, da se vsaka poslovna praksa, ki zahteva doplačilo stroškov s strani potrošnikov za elektronski način plačevanja, šteje za zavajajočo.

Kljub temu, da je obveznost sprejemanja kartičnih plačil v veljavi od leta 2014, se pri izvajanju tega zakona v Italiji soočajo z operativnimi težavami, predvsem zaradi tradicionalne naklonjenosti trgovcev gotovinskim plačilom. Številni potrošniki namreč poročajo o težavah pri plačevanju s karticami pri trgovcih. Zaradi teh težav velja od 30. junija 2022 dalje kazenska določba za kršitev nesprejemanja plačila v kakršnem koli znesku, opravljenega s kartico. Globa znaša 30 evrov plus 4 odstotke vrednosti posamezne transakcije, za katero je bilo zavrnjeno sprejemanje plačila. Izvajanje te določbe nadzira finančna policija (Guardia di Finanza).

Druga operativna težava, s katero so se morali spopasti po uvedbi te obveznosti (in z njo povezane kršitve), so bile številne pritožbe trgovcev glede višine nadomestil za sprejemanje kartičnih plačil.

V zvezi s tem je 27. julija 2023 združenje bank in ponudnikov plačilnih storitev ter združenje trgovcev podpisalo sporazum o zmanjšanju, večji razumljivosti in primerljivosti nadomestil za elektronski način plačevanja v vrednosti do 30 EUR, ki jih bodo plačali tisti, ki opravljajo poslovno, umetniško ali poklicno dejavnost in katerih prihodki in nadomestila v preteklem letu niso presegli 400.000 EUR. V ta namen ponudniki plačilnih storitev tudi javno objavljajo nadomestila, ki jih zaračunavajo trgovcem, da jih ti lahko medsebojno primerjajo in izberejo najugodnejšega ponudnika. Cilj omenjenega sporazuma je še naprej spodbujati digitalizacijo, posodobitev in konkurenčnost plačilnih storitev z večjo razumljivostjo, primerljivostjo in

zmanjšanjem stroškov transakcij za elektronske plačilne instrumente. Glavni cilj sporazuma je zmanjšati stroške transakcij z nizko vrednostjo, tj. zneskov, ki ne presegajo 30 EUR.

Italija je tudi evropska država z največ POS terminali (več kot 3,6 milijona). Predvsem v zadnjih letih je Italija sprejela vrsto ukrepov za spodbujanje digitalizacije in modernizacije načinov plačevanja, vključno z davčnimi olajšavami za državljane in podjetja v ta namen.

GRČIJA

Grčija je leta 2016 s spremembami zakona o davkih uvedla obvezno sprejemanje digitalnih plačil. Z uveljavitvijo zakona je bila uvedena obveznost, da vsa podjetja sprejemajo elektronska plačilna sredstva. Hkrati se je najvišja vrednost gotovinske transakcije znižala na 500 EUR, uvedena je bila progresivna lestvica za določanje znižanja dohodnine v povezavi z elektronskimi transakcijami in uveden 22-odstotni davek na razliko med zahtevanim in prijavljenim zneskom, če se minimalni znesek izdatkov ne izvede z elektronskim plačilom.

Obveznost sprejemanja digitalnih plačil pri potrošniških transakcijah je Grčija postopno uvedla v vseh gospodarskih sektorjih v obdobju treh let (tj. do konca leta 2019). Do konca julija 2017 se je obveznemu sprejemanju pridružilo 85 sektorjev in poklicev, vključno s trgovinami na drobno, lekarnami, izposojevalnicami avtomobilov, odvetniki, zdravniki, arhitekti itd. Nadaljnjih 58 sektorjev je moralo digitalni način plačevanja uvesti od marca 2018 dalje, vključno z gradbeništvom, manjšimi trgovinami na drobno, prevozi, nepremičninskimi agencijami, športnimi objekti, popravilnicami, kemičnimi čistilnicami in drugimi storitvami. Obvezno je tudi sprejemanje štiristranskih shem plačilnih kartic (kot so VISA, Mastercard, Maestro, Union Pay) ter obveščanje potrošnikov o sprejemanju plačilnih kartic.

Od leta 2017 morajo davčni zavezanci izdatke poravnati z digitalnimi plačili. Najnižji znesek je določen kot odstotek obdavčljivega dohodka in je opredeljen glede na tri dohodkovne razrede, ki določajo odstotek izdatkov, plačanih z elektronskimi plačilnimi sredstvi (npr. za prihodke v višini 30.000 EUR na leto je treba 20 % izdatkov izvesti z elektronskimi plačilnimi sredstvi).

4. BESEDILO ČLENOV

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (predmet urejanja)

Ta zakon ureja obveznost sprejemanja vsaj enega od elektronskih plačilnih sredstev pri ponudnikih blaga in storitev pri potrošniških plačilih.

2. člen (opredelitev izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. elektronsko plačilno sredstvo je negotovinsko plačilo, ki ga zagotovi ponudnik plačilnih storitev,
2. ponudnik blaga in storitev je gospodarska družba ali podjetnik, kot sta opredeljena v zakonu, ki ureja gospodarske družbe, ter neposredni in posredni uporabniki kot so opredeljeni v zakonu, ki ureja javne finance,
3. takojšnje kreditno plačilo je takojšnji kreditni prenos, kot je opredeljen v Uredbi (EU) št. 260/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne bremenitve v eurih in o spremembi Uredbe (ES) št. 924/2009 (UL L št. 94 z dne 30. 3. 2012, str. 22), zadnjič spremenjeni z Uredbo (EU) 2024/886 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. marca 2024 o spremembi uredb (EU) št. 260/2012 in (EU) 2021/1230 ter direktiv 98/26/ES in (EU) 2015/2366 glede takojšnjih kreditnih prenosov v eurih (UL L št. 2024/886 z dne 19. 3. 2024).

3. člen (elektronska plačilna sredstva)

Elektronska plačilna sredstva po tem zakonu so:

1. plačilne kartice (debetne kartice, kreditne kartice, kartice z odloženim plačilom in predplačniške kartice v fizični ali v digitalni obliki),
2. kreditna plačila kot so opredeljena v zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih,
3. takojšnja kreditna plačila,
4. direktne obremenitve kot so opredeljena v zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih,
5. elektronski denar kot je opredeljen v zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih,
6. druga elektronska plačilna sredstva, ki jih zagotovi ponudnik plačilnih storitev in omogočajo negotovinsko plačilo.

2. OBVEZNOST SPREJEMANJA ELEKTRONSKIH PLAČILNIH SREDSTEV

4. člen

(obveznost sprejemanja elektronskih plačilnih sredstev)

- (1) Ponudnik blaga in storitev mora na fizičnih in spletnih prodajnih mestih za prodano blago, opravljeno storitev ali dobavljeno digitalno vsebino potrošnikom omogočiti plačilo z vsaj enim elektronskim plačilnim sredstvom iz prejšnjega člena.
- (2) Ponudniki blaga in storitev, ki sprejemajo elektronska plačilna sredstva, morajo potrošnike o tem jasno in nedvoumno informirati.
- (3) Obveznost sprejemanja elektronskih plačilnih sredstev po tem zakonu ne vpliva na splošno pravico dostopa do gotovine in obveznost njenega sprejemanja, kot jo določajo drugi predpisi.

5. člen

(izjeme od zagotavljanja obveznosti sprejemanja elektronskih plačilnih sredstev)

- (1) Ne glede na prejšnji člen ponudniku blaga in storitev ni potrebno zagotoviti plačila z elektronskim plačilnim sredstvom, če njegovi čisti prihodki od prodaje v preteklem poslovnem letu niso presegli 10.000 eurov.
- (2) Ne glede na prejšnji člen obveznost sprejemanja elektronskih plačilnih sredstev ne velja tudi v primeru, ko ponudnik blaga in storitev ponuja blago ali storitve na območju, kjer ni mogoča vzpostavitev elektronske povezave ali je ta zaradi varnostnih in kibernetičnih groženj onemogočena.

3. NADZOR IN KAZENSKE DOLOČBE

6. člen

(nadzorni organ)

Za nadzor nad izvajanjem tega zakona in izrekanje sankcij zaradi prekrškov po tem zakonu je pristojen Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

7. člen

(prekrški)

- (1) Z globo od 1.500 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje ponudnik blaga in storitev, če na fizičnih ali spletnih mestih za prodano blago, opravljeno storitev ali dobavljeno digitalno vsebino potrošnikom ne omogoči plačila z vsaj enim elektronskim plačilnim sredstvom (prvi odstavek 4. člena).

(2) Z globo od 800 do 2.000 eurov se za prekršek kaznuje ponudnik blaga in storitev, če potrošnika jasno in nedvoumno ne informira o možnosti plačila z elektronskim plačilnim sredstvom (drugi odstavek 4. člena).

(3) Z globo od 400 do 1.500 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz pravega ali drugega odstavka tega člena.

4. PREHODNA IN KONČNI DOLOČBI

8. člen (začetek uporabe)

Ponudniki blaga in storitev morajo omogočiti sprejemanje elektronskih plačilnih sredstev iz 3. člena tega zakona eno leto po uveljavitvi tega zakona.

9. člen (prodajni avtomati)

Obveznost iz 4. člena tega zakona ne velja za prodajne avtomate, če jih je ponudnik blaga in storitev nabavil pred uveljavitvijo tega zakona.

10. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.